

N:o 96.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 1 maj 1906.

— — — — — Andra Kammaren — — — — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärfa fast egendom samt till lag om ändrad lydelse af 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring.

(Lagutskottets utlåtande n:o 45.)

Till Konungen.

Genom proposition af den 7 sistlidne mars har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen antaga propositionen bilagda förslag till

1) lag angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärfa fast egendom och

2) lag om ändrad lydelse af 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran vid annan del af de under punkt 1 omnämnda förslagen än 6 §. Innehållet af denna § har synts Riksdagen böra modifieras för fullständigare vinnande af det med paragrafen afsedda syfte, nämligen att förekomma de rättsförluster, som

vid vissa exekutiva auktioner å fastigheter eljest möjligen skulle komma att drabba bolag eller förening.

Till förebyggande af missförstånd, hvilken tid i 2:dra punkten af 2:dra stycket i samma § afses, har Riksdagen funnit skäligen utbyta orden »nämnda tid» mot »sistnämnda tid».

Riksdagen, som alltså icke kunnat i oförändradt skick antaga det under punkt 1 omnämnda förslag, har i anledning af propositionen i denna del för sin del antagit följande.

Lag

angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärfva fast egendom.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Bolag eller förening må ej i andra fall än nedan stadgas förvärfva fast egendom å landet inom Nedan-Siljans, Ofvan-Siljans eller Väster-Dals fögderi eller Envikens eller Svärdsjö socken i Kopparbergs län eller inom Ofvanåkers, Voxna, Los, Färila, Ramsjö eller Hassela socken eller Hamra kapellag i Gäfneborgs län eller inom Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens eller Norrbottens län.

Å fastighet i köping eller å annan ort, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas, äger denna lag ej tillämpning.

2 §.

Bolag eller förening må förvärfva fastighet, som i den ordning 5 § stadgar prövas äga sitt hufvudsakliga värde i åbyggnaden eller hufvudsakligen vara afsedd till tomt, upplagsplats eller dylikt eller utgöra stenbrott, grus- eller lertag, torfmosse, vattenfall, fiske eller annan dylik lägenhet.

3 §.

Bolag eller förening må förvärfva den del af ett hemmans afrösningsjord med impedimenter, hvilken i den ordning 5 § stadgar prövas ej vara att hänföra till stödskog eller odlingsområde enligt hvad nedan

sägs; skolande hvad sålunda förvärfvas från hemmanet afskiljas genom jordafsöndring.

Till *stödskog* skall hänföras:

a) inom de norrländska länen så mycken till skogsbörd duglig och i förhållande till inägorna bekvämt belägen mark, som på hemmanet belöper efter en areal för helt mantal af:

1,500 hektar inom Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker ofvan odlingsgränsen samt inom Frostvikens, Hotagens, Offerdals, Kalls, Åre, Undersåkers, Storsjö, Tännäs, Hede, Vemdalens, Klöfsjö, Linsells och Lillherdals socknar i Jämtlands län;

1,200 hektar inom Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker nedom odlingsgränsen samt inom Muonionalusta, Pajala, Tarendö och Korpi-lombolo socknar i förstnämnda län; samt

1,000 hektar inom de öfriga delarna af Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län äfvensom inom Västernorrlands län och de i 1 § omförmälda delar af Gäfleborgs län;

skolande, då fråga är om hemman, hvars skattetal understiger ett åttondels mantal, den sålunda bestämda arealen höjas med en fjärdedel, dock ej till mera än hvad på ett åttondels mantal belöper;

b) inom de i 1 § nämnda delar af Kopparbergs län hvad vid verkställt storskifte betecknats såsom hemskog och fåbodskog.

Till *odlingsområde* skola hänföras till odling tjänliga myrmarker och andra odlingslägenheter, som i anseende till läge, omfattning och jordens beskaffenhet ägna sig för upptagande af själfständiga jordbruk eller lämp-ligen kunna sammanläggas med förutvarande jordbruk.

4 §.

Pröfvas i något fall på grund af särskilda omständigheter bolag eller förening böra medgifvas rätt att förvärfva fastighet af annan beskaffenhet än i 2 § eller 3 § första stycket sägs, äger Konungen gifva tillstånd därtill.

5 §.

Den för bestämmande af fastighets beskaffenhet i 2 och 3 §§ stadgade pröfning åligge Konungens befallningshafvande i det län, där fastigheten är belägen. Äskas sådan pröfning, eller vill bolag eller förening söka Konungens tillstånd att förvärfva fastighet, skall skriftlig ansökan jämte fångeshandlingen ingifvas till Konungens befallningshafvande inom ett år från det fånget skedde. Försittes den tid, eller pröfvas fastigheten icke

vara sådan, som i 2 § eller 3 § första stycket sägs, och varder ej heller, där Konungens tillstånd sökes, sådant beviljadt, vare fånget ogillt.

Sökes Konungens tillstånd, åligge Konungens befallningshafvande, såframt ej förvärfvet godkännes enligt 2 eller 3 §, att insända handlingarna jämte eget utlåtande till Konungen.

Öfver Konungens befallningshafvandes beslut i ärende, som nu sagts, må klagan föras i den ordning, som för ekonomimål i allmänhet är stadgad.

Närmare föreskrifter rörande den utredning, som må erfordras för Konungens befallningshafvandes pröfning i ärende, som nu sagts, meddelas af Konungen.

Sedan fastighet förklarats vara af den beskaffenhet, att bolag eller förening enligt 2 eller 3 § må förvärfva den, vare det gällande äfven vid framtida öfverlåtelse af fastigheten eller del däraf.

Är i enlighet med hvad ofvan sagts frågan om bolags eller förenings rätt att förvärfva fastighet ännu ej afgjord, skall i afseende å lagfart anses möta sådant hinder, som afses i 10 § förordningen om lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875.

6 §.

Medelst inrop å exekutiv auktion äger bolag eller förening förvärfva fastighet utan afseende å dess beskaffenhet.

Har bolag eller förening inropat fastighet å exekutiv auktion, skall, där ej bolaget eller föreningen vinner godkännande af förvärfvet i den ordning 5 § stadgar, fastigheten åter afyttras inom sådan tid, att lagfart å fångtet kan sökas förr än tre år förflutit från det auktionen vunnit laga kraft. Har sistnämnda tid tilländagått, och framgår ej af vederbörande domstols lagfartsprotokoll, att fastigheten är afyttrad, förordne Konungens befallningshafvande, att fastigheten skall säljas å offentlig auktion efter ty nedan sägs. Å sådan auktion må fastigheten ej åter inropas af samma bolag eller förening. Om hvad sålunda stadgats skall erinran införas i det köpebref, som i anledning af den exekutiva auktionen utfärdas.

Har Konungens befallningshafvande meddelat förordnande, som ofvan förmåles, vare det gällande, ändå att fastigheten finnes hafva varit af bolaget eller föreningen afyttrad eller sedermera afyttras; och skall i öfrigt så anses samt med ärendet i tillämpliga delar så förfaras, som hade förordnande om egendomens försäljning meddelats enligt 28 § utsökningslagen, dock att försäljningen ej må uppskjutas på grund af öfverenskommelse, som i 108 § samma lag förmåles. Hvad i fråga om fastighets

försäljning och köpeskillingens fördelning nämnda lag stadgar beträffande gäldenären, skall i ärende, som nu sägs, lämpas till fastighetens ägare, och skall denne vara pliktig att betala kostnad, som ej kan i enlighet med 164 § utsökningslagen gäldas ur den försålda fastigheten.

Har inrop, hvarom i denna § sägs, skett för skyddande af någon bolagets eller föreningens fordran eller rättighet, hvarför fastigheten på grund af in-teckning eller jämlikt 11 kapitlet 2 § jordabalken häftar; och visas sannolika skäl, att fastigheten ej kunnat af bolaget eller föreningen utan förlust afyttras, äge Konungen på därom gjord ansökan medgifva anstånd med fastighetens afyttrande efter ty skäligen pröfvas. Sådan ansökan skall sist inom tre år från det auktionen vunnit laga kraft ingifvas till Konungens befallningshafvande, som därefter med eget utlåtande öfverlämnar den till Konungen; och skall med förordnande, som enligt denna § ankommer på Konungens befallningshafvande, anstå till dess ansökningen af Konungen pröfvats.

7 §.

Hvad ofvan i denna lag stadgas om inskränkning i bolags eller förenings rätt att förvärfva eller besitta fast egendom äger icke tillämpning beträffande fastighet, som vid denna lags trädande i kraft ägdes af bolag eller förening och sedermera alltjämt tillhört dylik samfällighet.

8 §.

Med bolag afses i denna lag icke enkelt bolag eller bolag, som drifver bank- eller annan penningrörelse eller försäkringsrörelse.

Med förening afses i denna lag allenast förening för ekonomisk verksamhet, hvilken icke drifver rörelse, som nyss sagts.

Denna lag träder i kraft genast efter utfärdandet.

Det i propositionen innefattade förslag till lag om ändrad lydelse af 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring har blifvit af Riksdagen antaget.

Stockholm den 1 maj 1906.

Med undersätlig vördnad.
